

Uformel videokonference for EU's udviklingsministre den 8. juni 2020 - bidrag til samlenotat

1. EU's Team Europe-indsats

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

Under den uformelle videokonference mellem EU's udviklingsministre, der forventes at finde sted den 8. juni 2020, forudses en drøftelse af status på EU's såkaldte "Team Europe"-indsats. Det ventes, at udviklingsministrene her vil udstikke politiske retningslinjer for implementeringen af Team Europe-midlerne. WHO's generaldirektør Tedros Adhanom ventes via videolink at orientere om WHO's arbejde med at håndtere pandemien. Team Europe Pakkens formål er at sikre et stærkt EU-svar til udsatte partnerlande og deres bestræbelser på at håndtere COVID-19-udbruddet, ikke mindst håndtering af COVID-19 i Afrika og nærrområder for flytninge og fordrevne. Team Europe Pakken bestod pr. 22. april 2020 af anslået 21,2 mia. EUR, herunder 15,7 mia. EUR fra EU-institutionerne, hvorfra ca. 3,5 mia. EUR afsættes til Afrika Syd for Sahara. Derudover afsættes 1,19 mia. EUR af Kommissionens budget til Nordafrika, og fra den Europæiske Bæredygtighedsfond (EFSD) afsættes 1,4 mia. EUR i garantier til Afrika og naboskabet. Af de 21,2 mia. EUR bidrager medlemslandene med anslået 5,5 mia. EUR til den samlede Team Europe-pakke.

2. Baggrund

Ifølge FN er der med COVID-19 tale om en sundhedsmæssig-, humanitær- og udviklingsmæssig krise, der risikerer at tilbagerulle udviklingsresultater opnået gennem de seneste 20 år. I Afrika skyldes det for nuværende særligt de afledte effekter af COVID-19. I Afrika syd for Sahara forventes for første gang i 25 år recession, og FN's økonomiske kommission for Afrika vurderer, at op mod 29 mio. flere mennesker i Afrika syd for Sahara kan blive skubbet ud i fattigdom. COVID-19 påvirker også verdens fødevarer-systemer og -forsyninger. FN frygter, at antallet af mennesker, der lever i fødevarer-sikkerhed i lav- og mellemindkomstlande, kan fordobles fra de nuværende 135 mio. til 270 mio. i løbet af indværende år som konsekvens af pandemien.

På den baggrund annoncerede EU den 7. april 2020 den såkaldte "Team Europe Pakke" som et stærkt EU-svar i form af støtte til udsatte partnerlande og deres bestræbelser på at håndtere COVID-19-udbruddet. Team Europe Pakken udgøres af EU og EU's medlemslande sammen med øvrige centrale europæiske aktører, herunder de europæiske udviklingsfinansielle institutioners samlede indsats. Team Europe Pakken bestod samlet per den 22. april 2020 af anslået 21,2 mia. EUR, hvoraf de 15,7 mia. EUR stammer fra EU-institutionerne og anslået 5,5 mia. EUR i bidrag fra medlemsstaterne. Af EU-institutionernes bidrag på 15,7 mia. EUR er ca. 10,5 mia. EUR omprogrammerede midler fra Kommissionens budget, inkl. ca. 1,4 mia. EUR i garantier fra den Europæiske Bæredygtighedsfond (EFSD) og 5,2 mia. EUR i lån fra den Europæiske Investeringsbank (EIB). Af de 15,7 mia. EUR fra institutionerne afsættes 3,5 mia. EUR til Afrika Syd for Sahara. Derudover afsættes 1,19 mia. EUR af Kommissionens budget til

Nordafrika, og fra den Europæiske Bæredygtighedsfond (EFSD) afsættes de 1,4 mia. EUR i garantier til Afrika og naboskabet.

Kernen i Team Europe-indsatsen er således en koordineret og omfattende indsats fra EU og dets medlemslande til at hjælpe partnerlandene ved at demonstrere EU's globale solidaritet, ansvar og lederskab samt EU's støtte til multilateralisme. Der var opbakning til Team Europe Pakkens formål blandt udviklingsministre under den uformelle videokonference den 8. april 2020, hvor pakken kort forinden var blevet lanceret. Fra dansk side blev der lagt vægt på, at Team Europe Pakken skal implementeres i tæt koordination med FN og i overensstemmelse med EU's værdier om at fremme respekt for menneskerettigheder, demokrati og kvinder og pigers rettigheder samt fastholde fokus på grønne løsninger og jobskabelse.

Team Europe Pakken udgør desuden et vigtigt instrument i kampen om ”narrativet” i særligt Afrika, og udgør globalt en klar og aktiv kommunikation om EU's samlede støtte i partnerlande. I lyset af både tiltagende desinformation, hvor der skabes mistro til EU, og utilstrækkelig information om EU's indsats i partnerlande, skal EU's svar være markant og synligt.

Arbejdet med at implementere Team Europe Pakken pågår lokalt i samarbejde mellem EU-delegationerne og medlemslandenes ambassader, der drøfter anvendelse og implementering af det pågældende lands Team Europe-midler og med et særligt fokus på stærk fælles kommunikation i værtslandet. Danmark engagerer sig i dette arbejde lokalt i de danske partnerlande for udviklingssamarbejdet og via arbejdet i relevante fora i Bruxelles.

Det forventes, at WHO's generaldirektør Tedros Adhanom deltager i den kommende uformelle videokonference mellem EU's udviklingsministre over videolink for at give en status på WHO's arbejde med at håndtere pandemien og dens konsekvenser i sårbare udviklingslande, samt WHO's syn på de sundhedsmæssige og socioøkonomiske konsekvenser af COVID-19.

3. Formål og indhold

Formålet er at drøfte status på Team Europe-indsatsen og udstikke politiske retningslinjer for implementeringen af midlerne. Der forventes i den forbindelse en bred drøftelse af forskellige tematikker, der påvirkes af COVID-19 pandemien, herunder de sundhedsmæssige, socioøkonomiske og humanitære spørgsmål, fødevarer sikkerhed samt kommunikation og håndtering af desinformation.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelserne forventes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Forhandlingssituationen

Det er forventningen, at der blandt EU's medlemslande fortsat er generel støtte til Team Europe-tilgangen, herunder opbakning til at Team Europe skal implementeres i tæt koordination med FN og i overensstemmelse med EU's værdier om at fremme respekt for menneskerettigheder, demokrati og kvinder og pigers rettigheder, samt at fokus i videst muligt omfang bør fastholdes på grønne løsninger og jobskabelse. Der forventes også generel opbakning til en klar og aktiv kommunikation om EU's samlede indsats i partnerlande.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter Team Europe-tilgangen med sigte på et omfattende, solidarisk og sammenhængende svar på COVID-19's konsekvenser for de udsatte partnerlande ikke mindst i Afrika og i nærømråder med mange flygtninge og internt fordrevne. Det gælder ikke mindst ift. at forhindre, at sundhedskrisen udvikler sig til en fødevarerikkerhedskrise, hvilket er en særlig bekymring ved sammenfald med eksisterende kriser.

Regeringen støtter, at EU's indsats skal understøtte FN og en koordineret, multilateral håndtering af krisen. Regeringen arbejder for, at Team Europe implementeres på en måde, der fremmer respekt for menneskerettigheder og demokrati, herunder kvinder og pigers seksuelle og reproduktive rettigheder, og fastholder fokus på grønne løsninger og jobskabelse. Dette så ikke mindst Afrikas unge fortsat kan se en fremtid og ikke risikerer at blive presset ud i irregulær migration. Regeringen fastholder vigtigheden af transparens og respekt for gældende principper ifm. implementeringen. Fra dansk side støttes ligeledes, at der sikres en fælles kommunikation herom, således at det reelle omfang af EU's støtte står klart. Dette både for at sikre, at EU udviser solidaritet og vilje til at handle, men også for at imødegå misinformation mod EU i særligt Afrika.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

EU's Team Europe-indsats er ikke tidligere forelagt for Folketingets Europaudvalg. Sagen om EU's respons på COVID-19-krisen på det udviklingspolitiske område har tidligere været skriftligt forelagt for Folketingets Europaudvalg den 3. april 2020 til orientering. Sagen om Det sydlige nabolik har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg den 15. maj 2020 til orientering.